

SUOMEN LAKI

III

HELSINKI 2020

ALMA TALENT

Tilaa Suomen Laki III 2020
Alma Talent Shopista: alma.talentshop.fi

Lainsäädäntöä on seurattu lakikirjan tekstissä säädöskokoelman
numeroon 701/2020 (julkaisupäivä 19.10.2020) sekä Euroopan unionin
virallisen lehden numeroon L 323 (julkaisupäivä 5.10.2020).

Julkaisija ja kustantaja:
Alma Talent Oy

ISBN 978-952-14-4237-7

Sivunvalmistus
Aste Kirjat Oy

Painaminen ja sidonta
St Michel Print Oy 2020

Suomen Laki I, Suomen Laki II, Suomen Laki III ja Verolait sekä sisarteokset Finlands Lag, Skatteförfattningarna ja eripainokset eri julkaisumuodoissaan muodostavat Suomen Laki -teosperheen. Suomen Laki -teokset perustuvat yhteiseen tietokantaan, ja niissä käytetään yhteistä oikeusalasystematiikkaa. Tietokantaa toimitetaan, ylläpidetään ja kehitetään Alma Talentin Suomen Laki -toimituksessa. Teoksia toimittavat oikeustieteen kandidaatti, filosofian maisteri *Kristiina Kahri*, oikeusnotaari *Tuomas Kokkonen*, oikeustieteen kandidaatti *Carina Kåla* ja oikeustieteen maisteri *Tia Tuominen*.

Toimittajien ohella lakimieskunta laajemminkin on palautteillaan ja mielipiteillään vaikuttanut teosten sisältöön ja käytettävyyteen. Toivomme jatkossakin käyttäjien palautetta voidaksemme kehittää Suomen Laki -teoksia yhä tehokkaammiksi työvälineiksi kaikille oikeudellisen tiedon tarvitsijoille.

ALMA TALENT

Palautteet:
puhelin 020 442 40 / Suomen Laki -toimitus
sähköposti suomenlaki.palaute@almamedia.fi
Internet suomenlaki.almatalent.fi
shop.almatalent.fi
postiosoite Alma Talent Oy
Suomen Laki
PL 920
00101 HELSINKI

LUKIJALLE

Suomen Laki -teossarja on ilmestynyt vuodesta 1955 alkaen. Lakikirjoja toimitetaan vuosikymmenten kokemuksesta syntyneiden periaatteiden mukaisesti, ja teoksia kehitetään jatkuvasti vastaamaan paremmin käyttäjien tarpeita. Ajantasaiset lakikirjat sisältävät kansallisen lainsäädännön lisäksi keskeisen Euroopan unionin lainsäädännön. Euroopan unionin säädökset on sijoitettu osastoittain samaa aihepiiriä koskevan kansallisen oikeusalan perään, mikä helpottaa niiden rinnakkaiskäyttöä kansallisen lainsäädännön kanssa.

Suomen Laki III on jaettu oikeusalojen mukaisesti viiteen kansallista lainsäädäntöä ja neljään Euroopan unionin lainsäädäntöä sisältävään osastoon: Ympäristö ja asuminen (Ym), Ympäristöoikeus (YmEU), Maaseutuelinkeinot (Ma), Sosiaali- ja terveydenhuolto (So), Sosiaaliturva (SoEU), Eläkkeet ja tapaturmavakuutus (El), Eläkkeet (ElEU), Työ- ja virkasuhde (Ty) sekä Työoikeus (TyEU). Osastot on jaettu aihepiireittäin alaosastoihin, jotka on yksilöity sataluvuin (esimerkiksi Ty 100 Työsopimus ja virkasuhde; Ty 400 Työsuojelu). Osastot koostuvat kunkin oikeusalan voimassa olevista, Suomessa noudatettavista säädöksistä eli Suomen säädöskokoelmassa julkaistuista laeista, asetuksista sekä joistakin päätöksistä samoin kuin Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistuista asetuksista, direktiiveistä ja päätöksistä aihealueittain ryhmiteltyinä.

Yksittäisen säädöksen tunnus (signum) muodostuu osaston kirjainlyhenteestä ja alaosastoittain juoksevasta numeroinnista (esim. Työsopimuslaki, Ty 101). Säädöksen tunnus ja säädöksen nimi tai nimen lyhenne on merkitty sen sivun yläreunaan, jolla säädös on. Samoja tunnuksia käytetään säädösviitteissä ja asiahakemistossa.

Säädösten yhteyteen on sijoitettu korkeimman oikeuden (KKO) ja korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) ratkaisuselosteita ja viitteitä ratkaisuihin, viitteitä Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisuihin sekä säädösviitteitä. Mukana on myös viittauksia hovioikeuksien (HO) julkaistuihin ratkaisuihin vuodesta 2007 alkaen. Säädösviitteet muihin Suomen Laki -teoksiin perustuvat Suomen Laki I 2020:n, Suomen Laki II 2020:n ja Verolait 2/2020:n sisällysluetteloihin. Euroopan unionin säädösten yhteyteen on sijoitettu viittauksia keskeisiin komission asiakirjoihin, kuten lainsäädäntöehdotuksiin ja tiedonantoihin.

Kunkin kansallisen säädöksen nimikkeen yhteyteen on merkitty sen antopäivä ja säädöskokoelmanumero. Vuodesta 1981 alkaen on lain nimikkeen alla lueteltu lain pohjana ollut hallituksen esitys (HE) tai lakialoite (LA) sekä lakiin kohdistuneet muutokset ja niiden pohjana olleet hallituksen esitykset tai lakialoitteet. Samoin on lueteltu säädöskokoelman viittaukset EU-säädöksiin. Lisäksi vuodesta 2001 alkaen on merkitty valiokuntamietinnön (esimerkiksi StVM) numero. Vireillä olevat uudistukset -kohtaan on merkitty hallituksen esitykset, jotka toteutuessaan muuttavat kyseistä lakia. Säädösten alkuun on myös koottu viitteitä EU-direktiiveihin, jotka on pantu täytäntöön kyseisellä säädöksellä.

Voimaantulosäännösten sijoitus teoksessa on uudistettu. Voimaantulosäännökset on säädöskokoelmanumerosta 1139/1995 alkaen lueteltu säädöstekstin jäljessä. Merkittäviin voimaantulosäännöksiin on tehty viittaukset niitä koskevien lainkohtien yhteyteen.

Kansallisten säädösten muutokset on osoitettu seuraavasti: Jos koko pykälä on muuttunut (tai on lisätty uusi pykälä), muutoksen (tai lisäyksen) antopäivä ja säädöskokoelmanumero

VIII

on merkitty sulkuihin pykälän alkuun. Jos pykälän momentti tai kohta on muuttunut (tai on lisätty uusi momentti tai kohta), vastaavat tiedot ovat muuttuneen (tai lisätyn) momentin tai kohdan lopussa. Jos luvun tai pykälän otsikko on muuttunut, merkintä on otsikon jäljessä.

Euroopan unionin säädösten nimikkeiden yhteyteen on merkitty säädöksen numero ja antopäivä. Säädökset on numeroitu myös EUR-Lex-tietokannassa käytetyn numerointijärjestelmän mukaan (ns. celex-numeroin). Celex-numero esitetään säädöksen nimikkeen alla ja sen alla esitetään säädöksen julkaisutiedot Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Celex-numerotunnusten muodostumista kuvaava taulukko on sivulla IX.

Euroopan unionin säädöksissä muutostietojen celex-numerot on esitetty säädöksen alussa olevassa muutostietokentässä (Muut. :) sekä jokaisessa muutetussa kohdassa noudattaen samoja periaatteita kuin kansallisissa säädöksissä. Direktiivien yhteydessä on mainittu myös niitä täytäntöönpanevat säädöskokoelmassa julkaistut kansalliset säädökset.

Lainsäädäntöä on seurattu säädöskokoelman numeroon 701/2020 (julkaisupäivä 19.10.2020) sekä Euroopan unionin virallisen lehden numeroon L 323 (julkaisupäivä 5.10.2020). Hallituksen esityksiä on seurattu numeroon 163/2020, korkeimman oikeuden ratkaisuja numeroon 2020:73 ja korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuja numeroon 2020:99 saakka.

Säädösaineiston kaiken aikaa kasvavan määrän takia osa teoksen aihepiireihin liittyvistä säädöksistä on siirretty julkaistavaksi verkkopalvelussa suomenlaki.almatalent.fi. Näin tähän teokseen on voitu lisätä uusia, merkittäviä säädöksiä.

Toimittaja vastaa aineiston ajantasaisuudesta, mutta aineiston ylläpito ja kehittäminen perustuu koko Suomen Laki -toimituksen yhteistyöhön. Haluankin kiittää lämpimästi kaikkia Suomen Laki -toimituksessa työskenteleviä osallistumisesta tämän teoksen tekemiseen. Erityisesti kiitän *Miira Unikkolinnaa* hänen työpanoksestaan Suomen Laki III:n toimitussihteerinä. Samoin esitän kiitokseni niille, jotka ovat antamallaan palautteella vaikuttaneet teoksen kehittämiseen.

Helsingissä marraskuussa 2020

Tuomas Kokkonen
toimittaja

ESIMERKKI EU-SÄÄDÖKSEN RAKENTEESTA

Kaikki tässä mainitut kentät eivät esiinny jokaisessa teokseen otetussa Euroopan unionin säädöksessä. Alla mainittujen tietojen lisäksi toimittajan huomautuksia (toim. huom.) voi esiintyä tekstin eri kohdissa.

Päätöksikotaso: signum, säädöksen numerotieto (ns. luonnollinen numero) ja säädöksen nimi sekä antopäivä:

esim. YrEU 411 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/95/EY jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä A:22.10.2008

Alkuperäviite: numerotieto (celex), julkaisutieto EYVL/EUVL:ssä (päivämäärä ja sivunumero), julkaisutieto EYVL:n erityispainoksissa (sektori ja sivunumero). EYVL on ilmestynyt suomeksi vasta vuoden 1995 alusta. Vuosien 1952–1994 aineistoa on julkaistu suomeksi kahdessa eripainoksessa, EYVL EP 1994 ja EYVL EPA 1995.

esim. 393L0036

EYVL N:o L 199, 9.8.1993, s. 1 – EYVL EP 1994 06(04), s. 126

Muutostiedot: numerotieto (celex), julkaisutieto EYVL/EUVL:ssä tai EYVL:n eripainoksessa.

esim. Muut.: (194NN01/11/E); (397L0052) EYVL N:o L 328, 28.11.1997, s. 1.

Vireillä olevat uudistukset: viittaukset säädökseen kohdistuviin komission antamiin lakiehdotuksiin, ns. KOM-asiakirjoihin.

Täytäntöönpanoviittaukset: Suomen säädöskokoelman numero ja signum, jos säädös on mukana Suomen Laki I, Suomen Laki II, Suomen Laki III tai Verolait -teoksissa.

esim. Täytäntöönpano Suomessa: 348/2007, 699/2011, Yr 608; 614/2007, Yr 610.

Oikeustapausviittaukset: asian numero, kantajan nimi tai muu nimitunniste. Vuoden 2008 oikeustapauskokoelmaan asti viittauksissa on viite oikeustapauskokoelman vuoteen ja sivunumeroon.

esim. Asia C-120/04, Medion, Kok. 2005, s. I-8551

Asia C-558/08, Portakabin

CELEX-NUMERON RAKENNE

Celex-numeroa käytetään Euroopan unionin säädöksissä sekä alkuperäisen säädöksen tunnisteenä että muutostietona. Numerosarjan avulla säädökset ovat löydettävissä EUR-Lex-tietokannasta ja virallisjulkaisuista. Suomen Laki -teoksissa celex-numeron vuosiluku esitetään kaksinumeroisena. EUR-Lex-tietokannassa hakuja tehtäessä vuosiluku muutetaan nelinumeroiseksi. Esim. 308L0095 muutetaan muotoon 32008L0095. Celex-numero sisältää asiakirjatyyppiin liittyvän kirjainkoodin. Yleisimmät koodit ovat R=asetukset, L=direktiivit ja D=päätökset. Celex-numeron rakenne on seuraava:

3 71 R 1039

LAKIKIRJOJEN OSASTOT

Osoitteessa suomenlaki.almatalent.fi on kaikki Suomen voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö ja keskeinen Euroopan unionin lainsäädäntö. Palvelussa on lisäksi lakien esitöitä, oikeuskäytäntöä ja oikeustieteellistä kirjallisuutta.

Suomen Laki I

Pe	PERUSTUSLAKI, IHMISOIKEUDET JA SYRJIMÄTTÖMYYS
PeEU	PERUS- JA IHMISOIKEUDET
Si	SIVIILIOIKEUS
SiEU	SIVIILIOIKEUS
Yr	YRITYSTOIMINTA
YrEU	YRITYSTOIMINTA
Ra	RAHOITUS JA VAKUUTUS
RaEU	RAHOITUS

Suomen Laki II

Vi	VIESTINTÄ, LIIKENNE JA KULJETUKSET
ViEU	VIESTINTÄ, LIIKENNE JA KULJETUKSET
Ri	RIKOSOIKEUS
RiEU	RIKOSOIKEUS
Pr	PROSESSIOIKEUS
PrEU	PROSESSIOIKEUS
Va	VALTIO-OIKEUS
VaEU	VALTIO-OIKEUS
Yh	YLEISHALLINTO-OIKEUS
YhEU	YLEISHALLINTO-OIKEUS
Ha	HALLINTOALUEET JA ITSEHALLINTO
Kv	KANSAINVÄLISET SUHTEET JA ULKOMAALAISET
KvEU	KOLMANSIEN MAIDEN KANSALAISET JA TYÖVOIMAN VAPAA LIKKUVUUS
Tu	TURVALLISUUS JA YLEINEN JÄRJESTYS
TuEU	TURVALLISUUS JA MAAHANTULO
Op	OPETUS- JA SIVISTYSTOIMI

Suomen Laki III

Ym	YMPÄRISTÖ JA ASUMINEN
YmEU	YMPÄRISTÖOIKEUS
Ma	MAASEUTUELINKEINOT
So	SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO
SoEU	SOSIAALITURVA
Ei	ELÄKKEET JA TAPATURMAVAKUUTUS
EiEU	ELÄKKEET
Ty	TYÖ- JA VIRKASUHDE
TyEU	TYÖOIKEUS

Verolait

Osoitteessa suomenlaki.almatalent.fi on lisäksi osastot:

VeEU	VEROTUS
TiEU	TULLILIITTO

SISÄLLYS

Alkulause.....	sivu V		
Lukijalle.....	VII		
Esimerkki EU-säädöksen rakenteesta	IX		
Lakikirjojen osastot.....	X	Ym 116	Kiinteistörekisteri ja kiinteistötietojärjestelmä
Sisällys.....	XI	Ym 117	Kiinteistörekisterilaki 16.5.1985/392
Lyhennyksiä	XXV	Ym 118	Kiinteistörekisteriasetus 5.12.1996/970
			L kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta 31.5.2002/453
			63
			Ym 200 MAANKÄYTTÖ JA RAKENTAMINEN
			Rakentaminen
		Ym 201	Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132
		Ym 201 a	L laajarunkoisten rakennusten rakenteellisen turvallisuuden arvioinnista 20.3.2015/300
		Ym 202	Maankäyttö- ja rakennusasetus 10.9.1999/895
		Ym 202 a	L alueiden luovuttamisesta asemakaavan toteuttamista varten 16.8.1958/369
			160
			Tiet
		Ym 203	L liikennejärjestelmästä ja maanteistä 23.6.2005/503
		Ym 207	Yksityistielaki 13.7.2018/560
		Ym 208	VNA yksityisteistä 5.12.2018/1069 ...
		Ym 208 a	L tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä 28.11.2003/991
			197
			Kaivostoiminta
		Ym 209	Kaivoslaki 10.6.2011/621
			198
			Ym 300 NAAPURUUSSUHTEET JA ULKOILU
		Ym 301	Rakennuskaari
		Ym 302	L eräistä naapuruussuhteista 13.2.1920/26
		Ym 305	Ulkoilulaki 13.7.1973/606
			234
			Ym 400 YMPÄRISTÖNSUOJELU
			Ympäristönsuojelu ja ympäristövaikutusten arviointi
		Ym 401	Ympäristönsuojelulaki 27.6.2014/527
			237
			Ym YMPÄRISTÖ JA ASUMINEN
			Ym 100 KIINTEISTÖN MUODOSTAMINEN JA KIINTEISTÖREKISTERI
			Kiinteistönmuodostamis-
			lainsäädäntö
Ym 101	Kiinteistönmuodostamislaki 12.4.1995/554	1	
Ym 102	Kiinteistönmuodostamisasetus 20.12.1996/1189	35	
Ym 103	L kiinteistötoimituksessa tapahtuvasta lunastamisesta 12.4.1995/553	42	
Ym 104	L kunnan kiinteistöinsinööristä 12.4.1995/557	42	
Ym 105	L eräiden rasitteiden lakkaamisesta 19.5.2000/449	42	
Ym 106	VNA käräjäoikeuksien tuomiopiireistä maaoikeuden käsiteltäviksi säädetyissä asioissa 19.12.2017/1022	43	
Ym 108	Yhteisaluelaki 18.8.1989/758	43	
Ym 109	L tilojen yhteisten teiden ja valtaojien sekä niihin verrattavien alueiden lakkaamisesta yhteisinä alueina 17.12.1976/983	48	
Ym 110	L eräiden [yleisten alueiden rekisterissä] olevien alueiden järjestelystä 21.1.1977/82	51	
Ym 111	A eräiden [yleisten alueiden rekisterissä] olevien alueiden järjestelystä 11.3.1977/259	54	
Ym 112	L, sisältävä määräyksiä välirajasta vedessä [ja vesialueen jaosta] 23.7.1902	54	
Ym 113	L oikeudesta yleisiin vesialueisiin 1.4.1966/204	55	
Ym 115	L vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä 20.5.1988/451	56	

Ym 704	L ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta 12.6.2009/410	616
Ym 711	L Maanmittauslaitoksesta 23.11.2018/1025	617
Ym 714	L kiinteistötoimitusmaksusta 12.4.1995/558	618
Ym 715	VNA kiinteistötoimitusmaksusta 27.12.2001/1560	619
Ym 716	L uusjakojen tukemisesta 30.12.2014/1423	620

Ym 800 ASUNTO-OLOT JA ASUNTOVIRANOMAISET

Ym 801	Aravalaki 17.12.1993/1189	622
Ym 801a	L vuokratalolainojen lainaehtojen muuttamisesta 21.12.1990/1186	630
Ym 801b	L eräiden vuokratalolainojen lainaehtojen ilmoitusperusteisesta muuttamisesta 23.6.2005/511	631
Ym 801c	L vuokratalojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta 29.6.2016/574	632
Ym 802	Arava-asetus 30.12.1993/1587	636
Ym 803	Aravarajoituslaki 17.12.1993/1190	643
Ym 803a	L valtiontakauksesta aravalainojen takaisinmaksamiseksi 19.12.2008/868	649
Ym 803b	L aravalainojen lainaehtojen muuttamisesta eräissä tapauksissa 3.12.2002/1023	651
Ym 804	L yhteishallinnosta vuokrataloissa 16.7.1990/649	652
Ym 807	L vuokra-asuntolainojen ja asumis-oikeustalolainojen korkotuesta 29.6.2001/604	654
Ym 807a	VNA vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta 19.7.2001/666	663
Ym 807b	L vuokra-asuntojen korkotukilainalla rahoitetuista osaomistusasunnoista 28.3.2002/232	666
Ym 807c	L vuokra-asuntojen rakentamislainojen valtiontakauksesta 19.12.2008/856	668
Ym 808	L oman asunnon hankintaan myönnettävien lainojen korkotuesta 20.8.1982/639	670
Ym 808a	A oman asunnon hankintaan myönnettävien lainojen korkotuesta 17.9.1982/672	671
Ym 809	L vuokra- ja asumisoikeustalo-yhteisöjen talouden tervehdyttämisen avustuksista 19.12.2008/1030	672
Ym 809a	L avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi 30.12.2004/1281	673
Ym 810	L omistusasuntolainojen korkotuesta 17.12.1993/1204	674
Ym 810a	L omistusasuntolainojen valtiontakauksesta 28.3.1996/204	676

Ym 811	L asunto-osakeyhtiöiden perusparrannuslainojen valtiontakauksesta 14.11.2014/941	678
Ym 811a	L asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta 28.3.1996/205	680
Ym 811b	VNP asunto-osakeyhtiötalojen korkotukilainojen yleisistä ehdoista 28.3.1996/210	681
Ym 811c	A asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta 28.3.1996/209	682
Ym 812	Asuntosäästöpalkkiolaki 30.12.1992/1634	683
Ym 813	Asuntosäästöpalkkioasetus 30.12.1992/1636	684

YmEU YMPÄRISTÖOIKEUS

YmEU 400 YMPÄRISTÖN-SUOJELU

Yleistä

YmEU 405	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/4/EY ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta ja neuvoston direktiivin 90/313/ETY kumoamisesta A:28.1.2003	686
YmEU 406	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista A:13.12.2011	690
YmEU 407	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/42/EY tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista A:27.6.2001	702

Ilmanlaatu

YmEU 410	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/50/EY ilmanlaadusta ja sen parantamisesta A:21.5.2008	707
----------	---	-----

Päästöjen sääntely

YmEU 418	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1999 energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta A:11.12.2018	728
----------	---	-----

Kemikaalit

YmEU 426	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 649/2012 vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista A:4.7.2012	765
----------	--	-----

YmEU 426a Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta A:18.12.2006. 779

YmEU 427 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta A:16.12.2008. 824

Jätteet

YmEU 430 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta A:19.11.2008. 847

YmEU 432 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1013/2006 jätteiden siirrosta A:14.6.2006. 872

YmEU 500 LUONNONSUOJELU

YmEU 501 Neuvoston direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta A:21.5.1992 899

YmEU 502 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY luonnonvaraisten lintujen suojelusta A:30.11.2009 920

YmEU 600 VESIENSUOJELU

Vesipolitiikka

YmEU 601 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY yhteisön vesipolitiikan puitteista A:23.10.2000 930

YmEU 601a Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/56/EY yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (meristrategiapuitteidirektiivi) A:17.6.2008. 963

Päästöjen sääntely

YmEU 607 Neuvoston direktiivi 91/271/ETY yhdyskuntajätevesien käsittelystä A:21.5.1991 975

YmEU 608a Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/118/EY pohjaveden suojelusta pilaantumiselta ja huononemiselta A:12.12.2006. 981

Ma MAASEUTUELINKEINOT

Ma 100 MAATALOUS

Kansalliset ja EU-tuet sekä kiintiöjärjestelmä

Ma 101 Maaseutuelinkeinojen rahoituslaki 12.3.1999/329 988

Ma 101a VNA maaseutuelinkeinojen rahoituslain voimaantulosta 30.3.2000/320 994

Ma 101b L maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosta 28.12.2007/1480 994

Ma 102 L eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista 30.12.2014/1360 995

Ma 102a L maaseudun kehittämisen tukemisesta 17.1.2014/28 1000

Ma 102b L maatalouden rakennetuista 28.12.2007/1476 1012

Ma 103 L maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista 28.12.2001/1559 1023

Ma 104 L maatalouden tukien toimeenpanosta 15.3.2013/192 1030

Ma 105 L Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle 15.3.2013/193 1038

Ma 107 L maataloustuotteiden markkinajärjestelystä 28.12.2012/999 1043

Ma 108 L maaseudun kehittämissuunnitelmien hallinnoinnista 17.1.2014/27 1063

Viranomaiset

Ma 111 L maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa 30.3.2010/210 1065

Ma 112 L maaseutuelinkeinoasioiden muutoksenhaku-uudistuksen voimaantulosta 31.1.2014/75 1067

Tilastot ja tutkimus

Ma 113 L maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä 25.4.2008/284 1068

Ma 114 L ruoka- ja luonnonvaratilastoista 27.6.2014/562 1069

Ma 114a L Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta 14.11.1997/987 1070

Ma 200 ELINTARVIKKEET JA MAATALOUSTUOTTEET

Elintarvikkeet

Ma 201 Elintarvikelaki 13.1.2006/23 1071

Ma 202 VNA elintarvikevalvonnasta 13.2.2020/72 1090

Ma 203 L luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta 20.3.2015/294 1092

Siementavara ja kasvinsojelu

Ma 211 Siemenlaki 26.4.2019/600. 1097

Ma 214 Taimiaineistolaki 16.12.1994/1205. . . 1103

Ma 215 Kasvinterveyslaki 29.11.2019/1110 . . 1107

	sivu		sivu		
Ma 216	L hukkakauran torjunnasta 8.3.2002/185	1112	Ma 621	L Suomen metsäkeskuksesta 6.5.2011/418	1247
Rehut ja lannoitteet			Ma 700 METSÄSTYS JA KALASTUS		
Ma 220	Rehulaki 8.2.2008/86	1115	Metsästys		
Ma 221	Lannoitevalmistelaki 29.6.2006/539	1125	Ma 701	Metsästyslaki 28.6.1993/615	1253
Ma 300 KOTIELÄIMET JA ELÄINLÄÄKINTÄ			Ma 702	Metsästysasetus 12.7.1993/666	1268
Kotieläimet			Ma 703	L riistanhoitomaksusta ja pyynti- lupamaksusta 28.6.1993/616	1271
Ma 301	L eläinjalostustoiminnasta 11.4.2014/319	1133	Kalastus		
Ma 302	Hevoskilpailulaki 20.8.1993/796	1136	Ma 704	Kalastuslaki 10.4.2015/379	1273
Eläinlääkintä			Ma 707	L Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta 9.12.2016/1048	1292
Ma 303	Eläintautilaki 14.6.2013/441	1137	Ma 707a	L yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta 19.12.2014/1188	1302
Ma 304	L eläinten lääkitsemisestä 16.5.2014/387	1164	Ma 708	L kalatalouden korkotukilainoista 9.1.1976/1	1312
Ma 305a	L eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta 19.12.2019/1277	1171	So SOSIAALI- JA TERVEY- DENHUOLTO		
Ma 306	Eläinlääkintähuoltolaki 16.10.2009/765	1174	So 100 SOSIAALITURVA		
Ma 307	VNA eläinlääkintähuollosta 10.12.2009/1031	1178	Kansaneläke		
Ma 308	L eläinlääkärinammatin harjoittamisesta 21.1.2000/29	1178	So 101	Kansaneläkelaki 11.5.2007/568	1314
Ma 400 POROTALOUS			So 102	L kansaneläkelain voimaannpanosta 11.5.2007/569	1330
Ma 403	Poronhoitolaki 14.9.1990/848	1185	So 103	L eläkkeensaajan asumistuesta 11.5.2007/571	1332
Ma 404	Poronhoitoasetus 21.9.1990/883	1193	So 103a	VNA eläkkeensaajan asumistuen määräytymisperusteista vuonna 2020 28.11.2019/1104	1341
Ma 500 RIISTAVAHINGOT			So 104	L kansaneläkeindeksistä 1.6.2001/456	1342
Ma 505	Riistavahinkolaki 27.2.2009/105	1194	Takuueläke ja eläketuki		
Ma 600 METSÄTALOUS			So 105	L takuueläkkeestä 20.8.2010/703	1342
Metsät ja metsänhoito			So 105a	Eläketukilaki 29.12.2016/1531	1348
Ma 601	Metsälaki Suomen [Suuriruhtinaan- maalle] 3.9.1886	1200	Rintamasotilaseläke		
Ma 602	Metsälaki 12.12.1996/1093	1201	So 106	Rintamasotilaseläkelaki 28.1.1977/119	1351
Ma 604	Yhteismetsälaki 14.2.2003/109	1209	Sairausvakuutus		
Ma 605	VNA yhteismetsästä 27.2.2003/163	1216	So 111	Sairausvakuutuslaki 21.12.2004/1224	1353
Ma 607	Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki 23.1.2015/34	1216	I Osa. Yleiset säännökset		
Ma 610	L metsänhoitoyhdistyksistä 10.7.1998/534	1226	1 luku. Lain tarkoitus ja soveltamisala		
Ma 611	A metsänhoitoyhdistyksistä 30.12.1998/1227	1228	II Osa. Sairaanhoitokorvaukset		
Ma 612	L metsätuhojen torjunnasta 20.12.2013/1087	1228	2 luku. Sairaanhoitokorvauksia koskevat yhteiset säännökset		
Ma 615	L metsänviljelyaineiston kaupasta 5.4.2002/241	1233	3 luku. Hoito- ja tutkimuskorvaukset		
Metsähallinto			4 luku. Matkakustannusten korvaami- nen		
Ma 619	L Metsähallituksesta 8.4.2016/234	1238	5 luku. Lääkekorvaukset		
Ma 620	L Metsähallituksen erävalvonnasta 22.12.2005/1157	1244			

	sivu		sivu
6 luku. Lääkevalmisteen korvattavuus ja tukkuhinta			
III Osa. Päivärahaetuedet			
7 luku. Päivärahaetuuksien saamisen yleiset edellytykset	So 124		
8 luku. Sairauspäiväraha ja osasairauspäiväraha			
9 luku. Vanhempainpäivärahat	So 125		
10 luku. Erityishoitoraha			
11 luku. Päivärahaetuuksien määrä			
12 luku. Päivärahaetuuden suhde muihin etuuksiin			
IV Osa. Työterveyshuolto, vuosilomakustannuskorvaus ja korvaus vanhemmuudesta aiheutuvista perhevapaakustannuksista			
13 luku. Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset	So 126		
14 luku. Vuosilomakustannuskorvaus ja korvaus vanhemmuudesta aiheutuvista perhevapaakustannuksista			
V Osa. Toimeenpano ja muutoksenhaku			
15 luku. Toimeenpanoa koskevat säännökset			
16 luku. Työpaikkakassat			
17 luku. Muutoksenhaku	So 201		
VI Osa. Sairausvakuutuksen rahoitus	So 201 a		
18 luku. Sairausvakuutusrahasto ja vakuutusmaksut	So 201 b		
VII Osa. Erinäiset säännökset	So 201 c		
19 luku. Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset	So 202		
20 luku. Erinäisiä säännöksiä	So 202 a		
21 luku. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset	So 202 b		
So 111 a VNA sairausvakuutusmaksujen maksuprosenteista vuonna 2020 14.11.2019/1068	1400	So 203	
So 112 VNA sairausvakuutuslain täytäntöpanosta 30.12.2004/1335	1400		
Työhön palaaminen			
So 113 L työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä 9.10.2009/738	1404	So 205	
Perhepoliittiset tuet			
So 116 Äitiysavustuslaki 28.5.1993/477	1405		
So 117 VNA äitiysavustuksesta ja adoptiosta 31.10.2002/885	1409		
So 118 Lapsilisälaki 21.8.1992/796	1409	So 206	
So 119 SosTMA lapsilisän maksupäivästä 3.12.2004/1098	1413	So 206 a	
So 121 Sotilasavustuslaki 20.8.1993/781	1413		
Asumistuki			
So 122 L yleisestä asumistuesta 14.11.2014/938	1418	So 208 So 209 So 210	
Kansainvälinen sosiaaliturva ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittaminen			
		L asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa 11.1.2019/16	1425
		L pohjoismaisen sosiaaliturvasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 12.4.2013/266, SopS 54 v. 2014	1428
		3 §:n alla: VNA pohjoismaisen sosiaaliturvasopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta 3.4.2014/289, SopS 55 Pohjoismaisen sosiaaliturvasopimus	
		L sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta 14.5.2010/352	1430
So 200 SOSIAALIHUOLTO JA -PALVELUT			
Sosiaalihuolto ja asiakkaan asema ja oikeudet			
		Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301	1433
		Sosiaalihuoltoasetus 29.6.1983/607	1446
		L omaishoidon tuesta 2.12.2005/937	1446
		Perhehoitolaki 20.3.2015/263	1450
		L toimeentulotuesta 30.12.1997/1412	1453
		L sosiaalisesta luototuksesta 20.12.2002/1133	1465
		L sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812	1466
Vanhuspalvelut			
		L ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista 28.12.2012/980	1470
Koti- ja yksityisen hoidon tuki			
		L lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20.12.1996/1128	1475
		L valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmi- vuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta 27.6.2003/644	1481
Kehitysvammaisten huolto			
		L kehitysvammaisten erityishuollosta 23.6.1977/519	1483
		VNA erityishuoltopiireistä 18.12.2008/1045	1494
Päihdehuolto			
		Päihdehuoltolaki 17.1.1986/41	1495
		Päihdehuoltoasetus 29.8.1986/653	1498
		L ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 24.4.2015/523	1499

	sivu		sivu
		Vammaiset	So 415
So 214	L vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 3.4.1987/380 1499	VNA tartuntataudeista 9.3.2017/146 1606	
So 215	A vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 18.9.1987/759 1507	Sterilointi ja raskauden keskeyttäminen	
So 216	L vammaisuuksista 11.5.2007/570 1511	So 416 Steriloimislaki 24.4.1970/283 1609	
So 217	L vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta 19.2.2010/133 1520	So 417 Steriloimisasetus 24.5.1985/427 1610	
		So 420 L raskauden keskeyttämisestä 24.3.1970/239 1611	
		So 421 A raskauden keskeyttämisestä 29.5.1970/359 1612	
		Potilaan asema ja oikeudet	
		So 422 L potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785 1613	
		Rajat ylittävä terveydenhuolto	
		So 426 L rajat ylittävästä terveydenhuollosta 30.12.2013/1201 1617	
		So 427 L vastavuoroisesta sairaan- ja terveydenhoidosta rajaseudulla 9.6.1961/307 1622	
		So 300 KUNTOUTUS	
So 302	L Kansaneläkelaitoksen kuntoutus-etuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 15.7.2005/566 1529		
So 305	L liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta 27.3.1991/626 1543		
		So 500 LÄÄKKEET JA LÄÄKE-TIETEELLISET TUTKIMUKSET	
		So 501 L ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä 2.2.2001/101 1622	
		So 502 VNA ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä 28.6.2001/594 1633	
		So 503 Biopankkilaki 30.11.2012/688 1637	
		So 504 L kuolemansyyn selvittämisestä 1.6.1973/459 1643	
		So 505 A kuolemansyyn selvittämisestä 21.12.1973/948 1645	
		So 508 Lääkelaki 10.4.1987/395 1647	
		So 509 Lääkeasetus 24.7.1987/693 1680	
		So 510 L sähköisestä lääkemääräyksestä 2.2.2007/61 1686	
		So 513 L lääketieteellisestä tutkimuksesta 9.4.1999/488 1693	
		So 514 A lääketieteellisestä tutkimuksesta 29.10.1999/986 1698	
		So 600 ALKOHOLI, HUUMAUS-AINEET JA TUPAKOINTI	
		So 601 Alkoholilaki 28.12.2017/1102 1699	
		So 602 A alkoholijuomista ja väkiviinasta 22.12.1994/1344 1714	
		So 603 VNA alkoholilain täytäntöönpanosta 22.2.2018/151 1715	
		So 608 Huumausainelaki 30.5.2008/373 1717	
		So 610 Tupakkalaki 29.6.2016/549 1726	
		So 700 VIRANOMAISET, RAHOITUS JA HENKILÖSTÖ	
		Viranomaiset	
		So 703 L Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirastosta 31.10.2008/669 1743	
		Tartuntataudit	
So 414	Tartuntatautilaki 21.12.2016/1227 1593		

		sivu
So 704	L sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta 22.12.2006/1299	1745
So 705	L sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta 13.12.2001/1230	1748
So 709	L Kansaneläkelaitoksesta 17.8.2001/731	1749
So 709a	VNA Kansaneläkelaitoksesta 29.11.2001/1137	1753
So 709b	Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen johtosääntö 13.6.2002/638	1753

Sosiaali- ja terveystiedot

So 710	L sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä 26.4.2019/552	1754
--------	--	------

Rahoitus ja asiakasmaksut

So 712	L sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta 3.8.1992/733	1765
So 712a	L terveyden edistämisen määräraha 15.5.2009/333	1769
So 713	L sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3.8.1992/734	1770
So 714	A sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 9.10.1992/912	1776
So 714a	L sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä 24.7.2009/569	1782

Avohoidon ja laitoshoidon määrittely

So 715	SosTMA avohoidon ja laitoshoidon määrittelyn perusteista 29.12.2009/1806	1784
--------	--	------

Henkilöstö

So 716a	L sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 26.6.2015/817	1787
So 717	L terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559	1792
So 718	A terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/564	1805
So 719	A Pohjoismaiden välillä eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta ja sen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta 5.1.1994/2, SopS 2 3 §:n alla: L eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista Pohjoismaiden välillä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdystä sopimuksesta 19.12.2019/1414 VNA eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista Pohjoismaiden välillä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdystä sopimuksesta sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 3 §:n ja eläinlääkärin ammatin harjoittamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosta 16.1.2020/37 Sopimus eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien ammattipätevyden tunnustamisesta sekä	1808

eräitä terveyden- ja sairaanhoidon ammattihenkilöitä koskevien valvontatietojen vaihtamisesta Pohjoismaiden välillä

SoEU SOSIAALITURVA

SoEU 100 SOSIAALITURVA

SoEU 101	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 883/2004 sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta A:29.4.2004	1811
----------	--	------

EI ELÄKKEET JA TAPATURMAVAKUUTUS

EI 100 ELÄKKEET

Työntekijän eläke

EI 101	Työntekijän eläkelaki 19.5.2006/395	1847
EI 102	Työntekijän eläkelain voimaantulolaki 19.5.2006/396	1886
EI 102a	Työntekijän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulolaki 29.1.2016/71	1891
EI 103	VNA työntekijän eläkelain täytäntöönpanosta 5.10.2006/874	1893
EI 104	L suoran lisäeläkejärjestelyn turvaamisesta työnantajan maksukyvyttömyyden varalta 6.3.2015/209	1894
EI 105	L työntekijöiden ja ammattiharjoittajien lisäeläkeoikeuksista 6.4.2018/214	1895
EI 107	L vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta 28.11.1997/1038	1897
EI 108	L urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta 24.4.2009/276	1898

Maatalousyrittäjän eläke ja luopumisjärjestelmä

EI 109	Maatalousyrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1280	1902
EI 110	L maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulolaki 22.12.2006/1281	1932
EI 110a	VNA maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta 28.12.2006/1407	1936
EI 110b	Maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulolaki 29.1.2016/77	1937
EI 113	Luopumiseläkelaki 4.1.1974/16	1938
EI 114	Luopumiseläkeasetus 29.3.1974/258	1943
EI 118	L maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta 21.7.2006/612	1944
EI 119	L sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille 17.1.1991/118	1961

	sivu		sivu
Yrittäjäläke			
El 120	Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272 . . .	El 208	L eräiden tapaturmakorvausten suorittamisesta kertakaikkisena korvauksena 8.12.1967/533
El 121	L yrittäjän eläkelain voimaanpanosta 22.12.2006/1273	El 213	L opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta 24.4.2015/460
El 121 a	VNA yrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta 28.12.2006/1406	El 214	L eräisiin rangaistus-, huolto- ja hoitolaitoksiin otettujen henkilöiden tapaturmakorvauksesta 30.12.1946/894
El 121 b	Yrittäjän eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaanpanolaki 29.1.2016/74	El 219	L sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta 29.12.2016/1521
Merimieseläke			
El 122	Merimieseläkelaki 22.12.2006/1290	El 220	Sotilasvammalaki 28.5.1948/404
El 123	L merimieseläkelain voimaanpanosta 22.12.2006/1291	EI 300 TOIMIELIMET JA MUUTOKSENHAKU	
El 123 a	VNA merimieseläkelain täytäntöönpanosta 28.12.2006/1408	El 301	L Eläketurvakeskuksesta 19.5.2006/397
El 123 b	Merimieseläkelain muuttamisesta annetun lain voimaanpanolaki 29.1.2016/80	El 303	L työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta 26.8.2005/677
Julkisten alojen eläkejärjestelmä			
El 124	Julkisten alojen eläkelaki 29.1.2016/81	El 309	L valtion eläkerahastosta 22.12.2006/1297
El 125	Julkisten alojen eläkelain voimaanpanolaki 29.1.2016/82	EIEU ELÄKKEET	
El 128	L eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä 4.9.1998/662	EIEU 100 ELÄKKEET	
El 132	A eräiden eläkkeiden myöntämisestä ja maksamisesta 28.5.1971/415	EIEU 101	Neuvoston direktiivi 98/49/EY yhteisön alueella liikkuvien palkattujen työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksien suojaamisesta A:29.6.1998
El 134	L eräiden valtion eläkkeiden tarkistamisesta 11.7.1972/555	EIEU 102	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/50/EU jäsenvaltioiden välisen työntekijöiden liikkuvuuden edistämistä lisäeläkeoikeuksien hankkimista ja säilyttämistä parantamalla koskevista vähimmäisvaatimuksista A:16.4.2014
El 135	L eräiden valtion varoista suoritettavien perhe-eläkkeiden järjestelystä 30.4.1974/329	Ty TYÖ- JA VIRKASUHDE	
Euroopan unionin eläke			
El 141	L eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä 12.2.1999/165	Ty 100 TYÖSOPIMUS JA VIRKASUHDE	
Kansanedustajien ja ministerien eläke			
El 146	L kansanedustajan eläkkeestä ja sopeutumisrahasta 14.7.1967/329	Yleiset säädökset	
El 147	L kansanedustajan perhe-eläkkeestä 9.2.1990/107	Ty 101	Työsopimuslaki 26.1.2001/55
El 148	L kansanedustajana toimineen henkilön kuoltua suoritettavasta ryhmähenkivakuutusta vastaavasta edusta 14.12.1979/895	1 luku.	Yleiset säännökset
EI 200 TAPATURMAVAKUUTUS			
El 201	Työtapaturma- ja ammattitautilaki 24.4.2015/459	2 luku.	Työnantajan velvollisuudet
El 204	L tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta 30.12.2010/1316	3 luku.	Työntekijän velvollisuudet
El 205	Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki 7.8.2015/873	4 luku.	Perhevapaat
El 207	L tapaturmakorvausten korottamisesta 7.11.1958/441	5 luku.	Lomauttaminen
		6 luku.	Yleiset säännökset työsopimuksen päättämisestä
		7 luku.	Työsopimuksen irtisanomisperusteet
		8 luku.	Työsopimuksen purkaminen
		9 luku.	Työsopimuksen päättämisen menettely
		10 luku.	Työsopimuksen pätemättömyys ja kohtuuttomat ehdot

Ty 600 TYÖMARKKINAT**Työttömyysturva**

Ty 601	Työttömyysturvalaki 30.12.2002/1290	2465
Ty 601 a	VNA työmarkkinatuen tarveharkin- nassa sovellettavien euromäärien tarkistamisesta 4.11.2010/957	2498
Ty 602	VNA työttömyysturvalain täytäntöön- panosta 30.12.2002/1330	2498
Ty 603	VNA työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta 30.12.2002/1332	2501
Ty 604	L työttömyysetuuksien rahoituksesta 24.7.1998/555	2503

Työvoimapalvelut

Ty 605	L julkisesta työvoima- ja yritys- palvelusta 28.12.2012/916	2515
Ty 606	VNA julkisesta työvoima- ja yritys- palvelusta 28.12.2012/1073	2533
Ty 607	L työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta 30.12.2014/1369	2537
Ty 612	L kuntouttavasta työtoiminnasta 2.3.2001/189	2538
Ty 613	L sosiaalisista yrityksistä 30.12.2003/1351	2543
Ty 614	L eräiden pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketuesta 28.1.2005/39	2544

TyEU TYÖOIKEUS**TyEU 100 TYÖSOPIMUS JA TUT-
KINTOJEN VASTAAVUUS**

TyEU 101	Yhteisön työntekijöiden sosiaalisten perusoikeuksien peruskirja A:9.12.1989	2548
TyEU 102	Neuvoston direktiivi 1999/70/EY Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY), Euroopan teollisuuden ja työn- antajain keskusjärjestön (UNICE) ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) tekemästä määräaikaista työtä koskevasta puitesopimuksesta A:28.6.1999	2550
TyEU 102 a	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/104/EY vuokratyöstä A:19.11.2008	2553
TyEU 103	Neuvoston direktiivi 2001/23/EY työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä A:12.3.2001	2557
TyEU 104	Neuvoston direktiivi 91/533/ETY työnantajan velvollisuudesta ilmoittaa työntekijöille työsopimuksessa tai työsuhteessa sovellettavista ehdoista A:14.10.1991	2560
	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1152 avoimista ja ennakoitavista työehdoista Euroopan unionissa A:20.6.2019	

TyEU 105	Neuvoston direktiivi 2010/18/EU BUSINESSEUROOPEN, UEAPME:n, CEEP:n ja EAY:n tekemän vanhempain- vapaata koskevan tarkistetun puite- sopimuksen täytäntöönpanosta ja direktiivin 96/34/EY kumoamisesta A:8.3.2010	2568
	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1158 vanhempien ja omaistaan hoitavien työ- ja yksityiselämän tasapainottamisesta ja neuvoston direktiivin 2010/18/EU kumoamisesta A:20.6.2019	
TyEU 106	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/71/EY palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon A:16.12.1996	2576
TyEU 107	Neuvoston direktiivi 2000/78/EY yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammattissa koskevista yleisistä puitteista A:27.11.2000	2581

Tutkintojen vastaavuus

TyEU 108	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY ammattipätevyiden tunnustamisesta A:7.9.2005	2586
TyEU 110	Euroopan parlamentin ja neuvoston päättös (EU) 2018/646 yhteisistä puitteista parempien palvelujen tarjoamiseksi taitojen ja tutkintojen alalla (Europass) ja päätöksen N:o 2241/2004/EY kumoamisesta A:18.4.2018	2619
TyEU 111	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/94/EY työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttö- myystilanteessa A:22.10.2008	2623

TyEU 200 YHTEISTOIMINTA

TyEU 201	Neuvoston direktiivi 98/59/EY työntekijöiden joukkovähentämisestä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä A:20.7.1998	2626
TyEU 202	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/14/EY työntekijöille tiedottamista ja heidän kuulemistaan koskevista yleisistä puitteista Euroopan yhteisössä A:11.3.2002	2629

TyEU 300 TYÖAIKA

TyEU 301	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/88/EY tietyistä työajan järjestämisestä koskevista seikoista A:4.11.2003	2632
TyEU 302	Neuvoston direktiivi 97/81/EY Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE), julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY) tekemästä osa-aikatyötä koskevasta puitesopimuksesta A:15.12.1997	2638
TyEU 303	Neuvoston direktiivi 1999/63/EY Euroopan yhteisön kansallisten varustamoyhdistysten keskusjärjestön	

	sivu		sivu	
		(ECSA) ja Euroopan unionin kuljetusalojen ammattiliiton (FST) tekemästä, merenkulkijoiden työajan järjestämistä koskevasta sopimuksesta A:21.6.1999	2641	
TyEU 304		Neuvoston direktiivi 2000/79/EY Euroopan lentoyhtiöiden liiton (AEA), Euroopan kuljetustyöntekijöiden liiton (ETF), Euroopan ohjaamomiehistö-yhdistyksen (ECA), Euroopan alueellisten lentoyhtiöiden yhdistyksen (ERA) ja Kansainvälisen tilauslento-yhtiöiden järjestön (IACA) tekemän, siviili-ilmailun liikkuvien työntekijöiden työajan järjestämistä koskevan eurooppalaisen sopimuksen täytäntöönpanosta A:27.11.2000	2644	
		TyEU 400 TYÖSUOJELU		
TyEU 401		Neuvoston direktiivi 89/391/ETY toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä A:12.6.1989.	2645	
		TyEU 402	Neuvoston direktiivi 89/654/ETY työpaikoille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista (ensimmäinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) A:30.11.1989	2651
		TyEU 403	Neuvoston direktiivi 92/85/ETY toimenpiteistä raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä (kymmenes direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) A:19.10.1992	2655
		TyEU 404	Neuvoston direktiivi 94/33/EY nuorten työntekijöiden suojelusta A:22.6.1994	2659
		Asiahakemisto	2665	

LYHENNYKSIÄ

A	= Asetus	KELVL	= L kansaneläkelain voimaanpanosta, So 102
A:	= annettu (Euroopan unionin säädöksen antopäivämäärän yhteydessä)	KHO	= Korkein hallinto-oikeus
AL	= Avioliittolaki, Si 201	KHOL	= Laki korkeimmasta hallinto-oikeudesta, Pr 413
ALA	= Avioliittoasetus, Si 203	KK	= Kauppakaari, Si 401
ALVL	= Laki avioliittolain voimaanpanosta, Si 202	KKO	= Korkein oikeus
art.	= artikla	KM	= Komiteamietintö
AsevL	= Asevelvollisuuslaki, Tu 118	KouHO	= Kouvolan hovioikeus
ElinkL	= Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta, Yr 201	ks.	= katso
ElinkVL	= Laki elinkeinotulon verottamisesta, Ve 112	KTM	= [Kauppa- ja teollisuusministeriö]
EOA	= Eduskunnan oikeusasiamies	KuulL	= Laki julkisista kuulutuksista, Va 408
Erityisalojen hankintaL	= Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttö-oikeussopimuksista, Yr 609	KVirkaehtoL	= Kunnallinen virkaehtosopimuslaki, Ty 206
ETA	= Euroopan talousalue	KVL	= Keskusverolautakunta
ETA-liite	= Sopimus Euroopan talousalueesta, liite	KäO	= Käräjäoikeus
ETA-sop.	= Sopimus Euroopan talousalueesta 2.5.1992	L	= Laki
ETyöjärj	= Eduskunnan työjärjestys, Va 201	LA	= Lakialoite
EUVL	= Euroopan unionin virallinen lehti (1.2.2003 lukien)	LaVM	= Lakivaliokunnan mietintö
EYVL	= Euroopan yhteisöjen virallinen lehti	LiikM	= Liikenne- ja viestintäministeriö tai aikaisempi liikenneministeriö
EYVL/EUVL	= Euroopan yhteisöjen/unionin virallisen lehden Tiedonantoja ja ilmoituksia sisältävä sarja	LiVM	= Liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö
C-sarja	= Euroopan yhteisöjen virallisen lehden vuoden 1994 eripainos, suomenkielinen laitos	LunastusL	= Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta, Si 626
EYVL	= Euroopan yhteisöjen virallisen lehden vuoden 1995 eripainos, suomenkielinen laitos, sisältää asetuksia	MaatVL	= Maatilatalouden tuloverolaki, Ve 115
EPA 1995	= Euroopan yhteisöjen virallisen lehden Lainsäädäntö-sarja	MaksuTall	= Laki rahan, arvo-osuuksien, arvopapereiden tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suoritusvelvollisuudesta, Si 414
EYVL/EUVL	= Euroopan yhteisöjen virallisen lehden Lainsäädäntö-sarja	MAO	= markkinaoikeus
EYVL ETA	= Euroopan yhteisöjen virallisen lehden ETA-täydennysosa 1994, suomenkielinen painos	MK	= Maakaari, Si 601
HankintaL	= L julkisista hankinnoista ja käyttö-oikeussopimuksista, Yr 608	MmVM	= Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö
HaVM	= Hallintovaliokunnan mietintö	mom.	= momentti
HE	= Hallituksen esitys	MtM	= Maa- ja metsätalousministeriö tai aikaisempi maatalousministeriö
HelHO	= Helsingin hovioikeus	MääräaikaL	= Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta, Pr 202
HO	= Hovioikeus	NK	= Naimiskaari
ib.	= ibidem (samassa paikassa)	N:o	= numero
I-SHO	= Itä-Suomen hovioikeus	OikM	= Oikeusministeriö
J	= Julistus	OikTL	= Laki varallisuus oikeudellisista oikeustoimista, Si 402
JS	= Johtosääntö	OK	= Oikeudenkäymiskaari, Pr 101
k.	= kohta	OKa	= Oikeuskansleri
KAA	= kansalaisaloite	OKM	= Opetus- ja kulttuuriministeriö
KEL	= Kansaneläkelaki, So 101	OS	= Ohjesääntö
		OYL	= Osakeyhtiölaki, Yr 103
		p	= päätös
		PerVL	= Perintö- ja lahjaverolaki, Ve 401
		PeVM	= Perustuslakivaliokunnan mietintö

XXVI

PK	= Perintökaari, Si 235
PL	= Suomen perustuslaki, Pe 101
PIM	= Puolustusministeriö
PNE	= Puhemiesneuvoston esitys
PuVM	= Puolustusvaliokunnan mietintö
RHO	= Rovaniemen hovioikeus
RK	= Rakennuskaari, Ym 301
RL	= Rikoslaki, Ri 101
ROL	= L oikeudenkäynnistä rikosasioissa, Pr 102
RVpA	= Asetus rikoslain voimaantamisenistä, Ri 102
s.	= sivu
SEU	= Sopimus Euroopan unionista 7.2.1992
SisM	= Sisäministeriö (1.1.2014 alkaen) tai aiempi sisäasiainministeriö
SiVM	= Sivustysvaliokunnan mietintö
SL	= Suomen Laki
SOO	= [Senaatin oikeusosasto]
SopS	= Suomen säädöskokoelman sopimussarja
SosTM	= Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
ss.	= seuraavat
SSK	= Suomen säädöskokoelma
StVM	= Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön mietintö
SuVM	= Suuren valiokunnan mietintö
t	= tuomio
TakausL	= L takauksesta ja vierasvelkapanntauksesta, Si 407
TaVM	= Talousvaliokunnan mietintö
TB	= Bilaga till Juridiska Föreningens tidskrift
TEM	= Työ- ja elinkeinoministeriö
THO	= Turun hovioikeus
TP	= Tasavallan presidentti
TuVM	= Tulevaisuusvaliokunnan mietintö
TVL	= Tuloverolaki, Ve 101
TyVM	= Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö
TyöM	= [Työministeriö]
U	= Unioniasia
UaVM	= Ulkoasiainvaliokunnan mietintö
UK	= Ulosottokaari, Pr 601
UM	= Ulkoministeriö (1.1.2018 alkaen) tai aiempi ulkoasiainministeriö
V	= voimaantulo
VaaHO	= Vaasan hovioikeus
VaVM	= Valtiovarainvaliokunnan mietintö
VeroHp	= Verohallituksen päätös

VHp	= Verohallinnon päätös
VN	= Valtioneuvosto
VNOS	= Valtioneuvoston ohjesääntö, Va 307
VVirkaehtoA	= Valtion virkaehtosopimusasetus, Ty 203
VVirkaehtoL	= Valtion virkaehtosopimuslaki, Ty 202
VvM	= Valtiovarainministeriö
YhdL	= Yhdistyslaki, Si 126
YK:n peruskirja	= Asetus Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan voimaansaattamisesta, Kv 104
YM	= Ympäristöministeriö
YmVM	= Ympäristövaliokunnan mietintö
Ään.	= Äänestysratkaisu

KKO:n oikeustapauksissa on ennen vuotta 1987 käytetty merkintöjä I ja II, jotka tarkoittavat ratkaisujen jakoa selostuksiin ja tiedonantoihin. Ne molemmat on numeroitu vuosittain erikseen. Vuodesta 1987 alkaen tästä jaosta on luovuttu ja tapauksilla on yhtenäinen, juokseva numerointi. KKO:n ratkaisut julkaistaan korkeimman oikeuden kotisivuilla (<http://www.korkeinoikeus.fi>).

KHO:n ratkaisujen vuosikirja on vuodesta 1963 alkaen julkaistu kahtena osana: A Yleinen osa (käsittää vuodesta 1964 lukien selostukset ja tiedot numerosta 1 alkaen) sekä B Verot ja maksut (vuodesta 1964 lukien selostukset numerosta 51 ja tiedot numerosta 501 alkaen). Vuoteen 1986 saakka on oikeustapauksien vuosikirjan numeron edellä käytetty merkintöjä I ja II, joista edellinen viittaa selostukseen ja jälkimmäinen tiedonantoon.

Vuodesta 1987 lähtien jaosta selostuksiin ja tiedonantoihin on luovuttu. Oikeustapauksen numero on tästä lukien vuoteen 1996 saakka vuosikirjan osaa osoittavan A- tai B-kirjaimen jäljessä.

Vuodesta 1997 lukien KHO:n vuosikirja on toimitettu kahdessa osassa puolivuositain (tammi–kesäkuu ja heinä–joulukuu) ja ratkaisut on esitetty aikajärjestyksessä. Asia-luettelossa on erotettu kuitenkin edelleen yleistä osaa ja verotusta koskevat ratkaisut. KHO:n ratkaisuihin on ilmoitettu vuoden 1997 alusta lukien sekä taltion numero että sen jälkeen suluissa mahdollinen vuosikirjan järjestysnumero.

Syyskuusta 2001 lähtien korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjan ratkaisuselosteet on julkaistu korkeimman hallinto-oikeuden kotisivuilla (<http://www.kho.fi>) siinä muodossa, jossa ne myöhemmin ovat tulleet painettuun vuosikirjaan. Vuodesta 2013 alkaen korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjajulkaisu on julkaistu vain sähköisessä muodossa.